

SOLIDARNOŚĆ PW

ZWIĄZKOWY DZIENNIK INFORMACYJNY OZ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” w PW
Nr 2/2013 **WIADOMOŚĆ DNIA**

WSPOMNIENIE

Arcybiskup Ignacy Tokarczuk (1918 – 2012)

Ignacy Marcin Tokarczuk – biskup niezłomny
(1. lutego 1918 r. w Łubiankach Wyższych – 29. grudnia 2012 r. w Przemyśle)

Urodził się 1. lutego 1918 roku w Łubiankach Wyższych koło Zbaraża. W latach 1931–1937 był uczniem Państwowego Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Zbarażu, gdzie w maju 1937 roku złożył egzamin dojrzałości.

W tym samym roku został klerykiem Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we Lwowie i jednocześnie studentem teologii na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Studia przerwał wybuch II Wojny Światowej i zajęcie Lwowa przez Sowieców, którzy zamknęli seminarium i zlikwidowali wydział teologiczny. Do września 1940 roku ukrywał się w Łubiankach Wyższych przed przymusowym poborem do sowieckiego wojska, następnie kontynuował studia we Lwowie w konspiracyjnym seminarium. Świecenia prezbiteratu otrzymał 21. czerwca 1942 roku w kaplicy seminaryjnej we Lwowie z rąk Eugeniusza Baziaka, biskupa pomocniczego lwowskiego.

W latach 1942–1944 pracował jako wikariusz w parafii Złotniki koło Podhajec. W 1944 roku ostrzeżony o wydaniu na niego wyroku śmierci przez Ukraińską Powstańczą Armię zbiegł do Lwowa, gdzie do 1945 roku był wikariuszem parafii św. Marii Magdaleny.

W listopadzie 1945 roku opuścił Lwów. W grudniu 1945 roku został wikariuszem parafii Chrystusa Króla w Katowicach. Gdy popadł w konflikt z lokalną komórką Polskiej Partii Robotniczej, został skierowany na studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, dzięki czemu uniknął represji.

Odbił studia w zakresie nauk społecznych i filozofii chrześcijańskiej, które uwieńczył uzyskaniem stopnia doktora filozofii.

W latach 1951–1952 był asystentem na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Pracę tę porzucił w proteście przeciwko wprowadzeniu na uniwersytet komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej.

W latach 1952–1962 pracował jako wykładowca w Wyższym Seminarium Duchownym w Olsztynie „Hosianum”, będąc jednocześnie duszpasterzem w Orzechowie i w Pluskach. Od 1954 do 1957 roku pełnił funkcję proboszcza w Gutkowie, następnie w latach 1957–1960 był duszpasterzem młodzieży wiejskiej studiującej w Wyższej Szkole Rolniczej w Olsztynie.

W latach 1962–1965 był zatrudniony jako adiunkt w Katedrze Teologii Pastoralnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

3. grudnia 1965 roku papież Paweł VI mianował go biskupem diecezjalnym diecezji przemyskiej. Świecenia biskupie otrzymał 6. lutego 1966 roku w katedrze przemyskiej. Głównym konsekratorem był kardynał Stefan Wyszyński, zaś współkonsekratorami biskup senior przemyski Wojciech Tomaka i biskup pomocniczy przemyski Stanisław Jakiel.

Jako zawołanie biskupie przyjął słowa „**Deus Caritas**” (*Bóg jest Miłością*).

Jako biskup diecezjalny polecił wybudować nowy gmach seminarium. Opracował reformę studiów teologicznych. Z jego inicjatywy w 1975 roku prymas Stefan Wyszyński reaktywował kapituły kolegiackie w Jarosławiu i Brzozowie. Ustanowił 220 nowych parafii. Pomimo braku zezwoleń władz PRL na budowę kościołów i nakładania kar na budowlańców, za jego rządów w diecezji przemyskiej wzniesiono 430 świątyń. Wspierał opozycję demokratyczną z Komitetu Obrony Robotników, Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Lubelskiej i NSZZ „Solidarność”. Za swoją bezkompromisową postawę wobec PRL, w szczególności odważne wystąpienia przeciwko zakłamaniu i ateizacji społeczeństwa, był inwigilowany i szykanowany przez władze i Służbę Bezpieczeństwa.

Zyskał miano „biskupa niezłomnego”.

2. czerwca 1991 roku papież Jan Paweł II podniósł go do godności arcybiskupa, zaś 25. marca 1992 roku ustanowił metropolitą nowo powstałej metropolii przemyskiej.

W ramach prac Episkopatu Polski był m.in. członkiem Rady Głównej w latach 1967–1993, Komisji ds. Duszpasterstwa Ogólnego w latach 1967–1989, Komisji ds. Budowy Kościołów, Komisji Wspólnej Episkopatu i Rządu PRL w latach 1967–1989, a także przewodniczącym Komisji „Iustitia et Pax” w latach 1970–1972.

Konsekrował biskupów pomocniczych przemyskich: Tadeusza Błaszkiewicza (1970), Stefana Moskwę (1984), Edwarda Białogłowskiego (1988) i Edwarda Frankowskiego (1989), a także był współkonsekratorem w trakcie święceń biskupich: Bolesława Pylaka (1966), Jana Ewangelisty Nowickiego (1968), Antoniego Adamiuka (1970), Mariana Rechowicza (1974), Józefa Życińskiego (1990), Jana Styrny (1991) i Wacława Świerzawskiego (1992).

3. maja 2006 roku został odznaczony przez prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Orderem Orła Białego. Od maja 2007 do lutego 2009 roku był członkiem kapituły tego orderu.

W 2006 roku miało miejsce uroczyste odnowienie jego doktoratu na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Tytuł doctora honoris causa nadały mu Akademia Teologii Katolickiej w Warszawie w 1991 roku oraz Uniwersytet Rzeszowski w 2009 roku.

W 1979 roku został laureatem Nagrody Fundacji im. Janiny Ławruk za ratowanie cerkwi greckokatolickich. W 1996 otrzymał Nagrodę im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego. W 2003 roku został uhonorowany medalem Polonia Mater Nostra Est. W 2012 roku został laureatem nagrody „Świadek Historii”.

Zmarł 29. grudnia 2012 roku w Przemyślu.

Ciało arcybiskupa Ignacego Tokarczuka zostało złożone w archikatedrze w Przemyślu

Mszy i modlitwom przewodził abp Józef Michalik. Na uroczystości byli obecni najwyżsi hierarchowie polskiego Kościoła.

Swój list przesłał papież Benedykt XVI.

„Odszedł do Pana wybitny pasterz, który z miłością troszczył się o powierzonych jego pieczy wiernych. Z pewnością przejdzie do historii jako nieustraszony budowniczy kościołów, ale też gorliwy przewodnik duchowieństwa i wiernych w trudnych czasach komunistycznego reżimu”.

Zmarłego w homilii wspominał bp Kazimierz Ryczan, który podkreślił, że swoją działalnością abp Tokarczuk budował „nową Polskę” i „mimo podstępnych knowań władz spełniał niezachwianie misję”.